

Vznik a vývoj dětského výtvarného projevu

- Výtvarný projev:**
- a/ odráží :** osobnost dítěte, vývojovou úroveň jeho vnímání, charakterové, věkové a individuální zvláštnosti dítěte
 - b/ prochází tzv. stadiálním vývojem** = kresby dětí stejného věku se podobají – tj.důležité pro diagnostiku
 - c/ je ovlivněn :** náročností a vhodností úkolu
rozdíly v psychice dítěte
schopností tvořit
 - d/ vzniká z důvodu :** seberealizace , radosti ze hry,
snahy něco napodobit kresbou
 - e/ vzniká kolem 2.roku věku dítěte** – podobně jako řeč

VÝVOJ DVP :

- I. období tzv. ČÁRANICE** = tj. první výtvarné projevy dítěte, vznikají z důvodu :
- a/** radosti z pohybu ,který zanechává stopu – jsou to čáry,skvrny, otisky, tvary a stopy
 - b/** zkoušení materiálu a vlastních schopností

DĚLÍ SE NA :

A/ BEZOBSAŽNÉ ČÁRANICE

= **kolem 2 let dítěte**

- = neznázorňují konkrétní věci a nemají žádný věcný význam, /radost z pohybu/
- = jsou významným obdobím ve vývoji DVP, kt.nelze urychlit- protože se v něm vyvíjí

grafická připravenost dítěte

- = pohyb vychází z ramenního kloubu – vznikají kyvadlové a bodavé čáranice
- = později je pohyb přenesen do lokte , a pak i do zápěstí –
- = jsou to- čáry vodorovné, svislé,křížené ... pak klubička,ovály, spirály= za použití prstů
- = kresba zpočátku překračuje formát papíru, později se usměrní

B/ ASOCIATIVNÍ ČÁRANICE

- = výpověď o kresbě se mění podle toho, na co dítě myslí
- = na otázku : „ Co je to?“ řekne: „Maminka,“ jindy „Vláček“
- = tatáž kresba znamená více věcí a má více významů – spletená čára = had, klubičko, voda, vycházka

C/ OBSAŽNÉ ČÁRANICE – POJMENOVANÉ

- = vznikají mezi 2. a 3. rokem dítěte
- = dítě dopředu řekne , co nakreslí
- = podobnost mezi kresbou a věcí je spíše náhodná

II. období předškolní = obd. NAIVNÍHO REALISMU

- = období, kdy dítě naivně kreslí , co ví, co ho upoutalo, než to, co vidí
- = je to období vrcholící fantazie/ i dětské lži jsou neúčelové, dítě si rádo vymýšlí/
- = dítě kreslí : člověka, domy, slunce,stromy, květiny, dopravní prostředky
- = pojetí předmětu se neřídí skutečností ani pravidly perspektivy
- = celé období = obdobím tzv. **znakové kresby, znak** = jednoduché označení pro určitou věc, je mnohoznačný ,tvarově redukováný, dodržuje svislost, souměrnost, kulatost a souvisí se světem dítěte- strom, maminka, sluníčko,...
- typickým znakem** této kresby je: **ustálená barevnost** : např.zelená – tráva, slunce – žluté, **zájem o tvar** :kulatá= hlava, jablko, slunce
- = dítě shrnuje podstatné rysy zobrazované věci a k tomu využívá různých prostředků :transparence,výtvarného vyprávění, deformace předmětů,překlápění,...

= MEZI 3. A 4. ROKEM = kreslí tzv. **HLAVONOŽCE= LIDI BEZ TRUPU-** tj. hlava- ovál a k němu připojené ruce a nohy / ovlivněno maminkou –její tváří/

= MEZI 5. A 6. ROKEM = začíná oddělovat hlavu od trupu vzniká tzv. „Paňák“, pak rozlišuje pohlaví,..

III. OBDOBÍ REALISMU

A/ mladší školní věk – dítě kreslí, co vidí

- kreslí podle modelu, dokáže kopírovat předlohu
- kolem 8. roku kreslí vše, co vidí- kresba je často přeplněná detaily- např. loď s hřebíky, princezna a moře šperků, pokoj a tapety, květiny,..
- snaží se i o vyjádření pohybu a vztahů

B/ starší školní věk – ve 12. letech končí vývoj dětské kresby, definitivně se **ztrácí přirozený** spontánní projev a **mění se v uvědomělý projev** – dítě už ví, že jeho kresba není vždy správná, ale nedokáže ji napravit – zde je důležitý přístup učitele VV